

13. 7. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Určování skutečného majitele akciové společnosti s proměnným základním kapitálem

Akciová společnost s proměnným základním kapitálem (dále jen „SICAV“) zavedená do českého právního řádu zákonem č. [240/2013](#) Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZISIF“) patří aktuálně mezi nejvíce využívané právní formy při zakládání investičních fondů.[1] Jednou ze zákonných povinností, kterou musí investiční fond založený ve formě SICAV (na rozdíl například od formy podílového fondu) splnit, je určení skutečného majitele ve smyslu zákona č. [37/2021](#) Sb., o evidenci skutečných majitelů, ve znění pozdějších předpisů (dál jen „ZESM“) a jeho zápis do evidence skutečných majitelů.

Cílem této povinnosti je primárně zajistit, aby se finanční prostředky z hospodářské činnosti či veřejných rozpočtů nedostaly do sféry osob, které jsou ve střetu zájmů, účastní se trestné či teroristické činnosti nebo takové činnosti podporují.

Způsob určení skutečného majitele

Skutečným majitelem SICAV bude vždy konkrétní fyzická osoba, která je koncovým příjemcem nebo osobou s koncovým vlivem, popř. nelze-li takovou osobu ani při vynaložení veškerého rozumného úsilí zjistit, bude skutečným majitelem určen tzv. náhradní skutečný majitel ve smyslu ust. § 5 ZESM. Náhradním skutečným majitelem se rozumí každá osoba ve vrcholném vedení společnosti. Za koncového příjemce lze považovat osobu, která má přímo či nepřímo právo na podíl na zisku, jiných vlastních zdrojích nebo likvidačním zůstatku alespoň v rozsahu větším než 25 %. Osobou s koncovým vlivem se rozumí osoba, která je ovládající osobou ve smyslu zákona upravujícího právní poměry obchodních korporací (viz ust. § 74 an. zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů). Primárně se jedná o osobu, která nakládá alespoň se 40% podílem na hlasovacích právech ve společnosti, pokud zde současně není jiná osoba se stejným nebo vyšším podílem.

Při zjišťování skutečného majitele je zapotřebí především zkoumat velikost podílů ve společnosti a jaká práva jsou s příslušnými podíly spojena. Z tohoto pohledu lze rozlišovat práva rozhodovací (hlasovací práva) a práva týkající se majetkového prospěchu (právo na zisk, jiné vlastní zdroje nebo likvidační zůstatek). Při dosažení dostatečně velkého (více jak 25%) podílu na prospěchu je založeno postavení koncového příjemce. Se získáním dostatečně velkého podílu na hlasovacích právech je spojen vznik pozice osoby s koncovým vlivem.

Zjišťování osoby s koncovým vlivem

Specifikem při určování skutečného majitele u SICAV je existence variabilního základního kapitálu, který je rozvržen na investiční a zakladatelské akcie. Investiční akcie jsou emitovány ze strany SICAV za účelem shromáždění peněžních prostředků od investorů pro jejich společné investování podle předem určené investiční strategie. S investiční akcií zásadně není spojeno hlasovací právo (ledaže stanovy stanoví jinak). Účast vlastníků investičních akcií na SICAV je tudíž zpravidla čistě majetková

a investoři se dobrovolně vzdávají kontroly nad řízením SICAV a uskutečňováním jednotlivých investic, a to ve prospěch výhod pramenících z kolektivního investování. Akcionáři investičních akcií mohou být osobou s koncovým vlivem tudíž pouze v případě, kdy je přímo ve stanovách zakotveno spojení hlasovacího práva s jejich investiční akcií ve vztahu k celé SICAV. V opačném případě není zapotřebí jejich postavení coby osoby s koncovým vlivem zkoumat. Zakladatelské akcie jsou naproti tomu akcie, které upsali zakladatelé SICAV. Majitelé zakladatelských akcií jejich úpisem vytváří část fondového kapitálu SICAV, jehož výše se zapisuje do obchodního rejstříku (tzv. zapisovaný základní kapitál). S těmito akciemi jsou spjata především práva účasti a hlasování na valné hromadě společnosti a možnost podílet se na řízení investičního fondu. S ohledem na to se test koncového vlivu při určování skutečného majitele SICAV uplatní na vlastníky zakladatelských akcií bez dalšího.

Zjišťování koncového příjemce

V rámci zkoumání a určování osoby koncového příjemce se akcionáři obou typů akcií (investičních i zakladatelských) posuzují společně. Ačkoliv je právo na majetkový prospěch obou typů akcionářů limitováno pouze k určité části fondového kapitálu SICAV (u investičních akcií jde o podíl na zisku z hospodaření se jměním z investiční činnosti fondu - viz ust. § 164 odst. 3 a ust. § 167 odst. 1 ZISIF a u zakladatelských akcií jde o podíl na zisku z hospodaření s majetkovým základem fondu - např. se zapsaným základním kapitálem, který není určen k investování, ale k zajištění činnosti SICAV), zjištění koncového příjemce se bude z povahy věci ve smyslu právní úpravy ZESM odehrávat vždy na úrovni SICAV jako celku, a to bez rozlišení jejich různých majetkových částí.

Podfondy SICAV

Dalším specifikem SICAV je rovněž možnost vytvářet tzv. podfondy (tj. účetně a majetkově oddělené části jmění SICAV). Podfond typicky hospodaří dle vlastní investiční strategie, přičemž na výsledcích jeho investiční činnosti se podílí akcionáři prostřednictvím investičních akcií, které SICAV vydává ke každému podfondu samostatně. V rámci připomínkového řízení k návrhu ZESM bylo v návaznosti na společné jednání Ministerstva financí, České národní banky a Ministerstva spravedlnosti rozhodnuto, že podfondy SICAV (stejně jako podílové fondy) nebudou podléhat samostatné evidenci dle ZESM.^[2] Důvodem byla mimo jiné skutečnost, že podfondy SICAV nejsou považovány za rizikové subjekty, neboť investiční společnosti a samosprávné investiční fondy provádějící administraci podfondů SICAV mají podle AML regulace povinnost identifikace a kontroly klienta, tj. v tomto případě vlastníka investičních akcií. Shora uvedené nicméně platí pouze izolovaně ve vztahu k podfondu SICAV, a nikoliv ve vztahu k SICAV jako celku (jak bylo popsáno výše).

Nad rámec výše uvedených specifíků právní úpravy SICAV je zároveň nutné pro posouzení a určení osoby skutečného majitele vždy vyhodnotit konkrétní okolnosti, zejména zohlednit znění stanov a další informace, neboť vztahy mezi akcionáři a pravidla pro rozhodování nevyššího orgánu SICAV mohou být vymezeny velmi různorodě.

Mgr. David Urbanec

Mgr. Bc. Ondřej Kvašňovský

DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

Palác Archa
Na Poříčí 24
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz

[1] Aktuální zastoupení právní formy SICAV u investičních fondů se sídlem v České republice dosahuje dle údajů České národní banky téměř 43 %. [Seznam investičních fondů (stav ke dni 31. 03. 2022) [online]. Česká národní banka [cit. 2022-06-14]. Dostupné >>>[zde](#).

[2] Vypořádání připomínek k návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů [online]. Úřad vlády České republiky [cit. 2022-06-14]. Dostupné >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)